

Oog in oog met de orthoptist

De oogarts weet iedereen te vinden. Maar wat doet die orthoptist in dat kamertje ernaast? Ruth Boer werkt als orthoptist in het Dagziekenhuis Aleida Kramer in Coevorden. Haar collega Liesbeth Steenberghe houdt spreekuur in Hardenberg. De orthoptist werkt samen met de oogarts en andere specialisten.

Ruth begint enthousiast te vertellen. “Het is een boeiend beroep, waarin veel oogfuncties de revue passeren. Van gezichtsscherpte en accommodatie van de ooglens (boller of platter worden) tot de samenwerking van de ogen en het evenwicht tussen de oogspieren. En niet te vergeten de brilsterkte. Eén van onze taken is het visuele onderzoek bij jonge kinderen. Soms hebben ouders zelf twijfel over de oogstand of het gezichtsvermogen van hun kind en komen ze via de huisarts bij ons. Maar meestal wordt een kind naar ons verwezen via het consultatiebureau. Kinderen zijn vaak verrassend goed in het compenseren van hun zichtafwijking. Het is daarom niet verwonderlijk, dat je als ouders niet direct merkt dat er iets aan de hand is,” aldus Ruth.

Onderzoek leuk

Op haar bureau staat een kastje met allerlei speelgoed en onderzoeksmateriaal. Jonglerend met lampjes en poppetjes doet ze verschillende testen. Alle uitkomsten bij elkaar leiden tot oplossing van de puzzel. Is er sprake van scheelzien? Een verstoorde samenwerking tussen de ogen? Een lui oog dat te weinig is gebruikt en daardoor extra ontwikkelingsmogelijkheden nodig heeft? Of is een hogere brilsterkte nodig?

Over het algemeen vinden kinderen het onderzoek leuk. Alleen de oogdruppels mogen wat hen betreft wel achterwege blijven. Ruth: “Toch zijn juist die hard nodig om de puzzel compleet te maken. Ze schakelen onder andere de ooglensfunctie uit, zodat we de brilsterkte van het oog kunnen meten.”

Ze begint te lachen: “We worden wel eens ‘professionele pleisterplakkers’ genoemd, omdat voor de behandeling van een lui oog vaak een oogpleister op het goede oog wordt geplakt. Alleen door het luie oog extra te gebruiken kan het beter leren kijken. Gelukkig zien de pleisters er tegenwoordig een stuk leuker uit dan vroeger.” Inderdaad, Spiderman, Cars, een prinses, de Nederlandse vlag, het zit allemaal in het assortiment.

Heel divers

Meestal blijven kinderen tot een jaar of twaalf onder behandeling bij de orthoptist. Zij vormen slechts een deel van de patiëntenpopulatie. Ook tieners en volwassenen kunnen moeite krijgen met bijvoorbeeld het inspannen en samenwerken van de ogen. “Voor deze groep ligt het er soms niet zo dik bovenop dat één van de oogfuncties zwak is. Ze zien over het algemeen wel scherp, maar moeten daarvoor veel moeite doen. De klachten kunnen dan heel divers zijn. Dansende lettertjes, schuivende woorden, dubbele zinnen of wazige cijfers. Of hoofdpijn, leesklachten en vermoeide ogen. Ook concentratieproblemen kunnen terug te voeren zijn op oogproblemen.”

Mensen met zichtklachten kunnen vanaf hun twaalfde jaar eerst een opticien opzoeken. Met een eenvoudige bril kan al een wereld opengaan. Als dat niet het geval is en de klachten blijven, dan kan de huisarts een verwijzing naar de orthoptist schrijven. Een patiënt kan naast zijn orthoptische probleem ook last hebben van een oogziekte zoals staar of glaucoom. Als een patiënt plotseling dubbel gaat zien, wordt vaak de neuroloog geraadpleegd om onderzoek naar de oorzaak te doen.

“Sommige patiënten hebben veel baat bij onze oogspieroefeningen of een speciale bril. Heel mooi om te zien,” besluit Ruth.

